

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 21. ЈАНУАРА 1886.

ГОДИНА XI.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 13.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

Изази за време бављења позоришне друживе у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

Др. Јован Суботић

(роджо се 30. јануара 1817, умрjо 16. јануара 1886. године.)

Светли двори, у којима нам је | стотину пута полетеле и стицале се
досад боравила дика и понос, обра- | најтоплије жеље наше, где смо се
на и узданица наша, камо су нам | навикли гледати и с поуздањем тра-

жити у свакојнашој невољи утехе и олакшице, где смо налазили у тешким, црним данима мудра савета, где су се разлегали из пресретних груди радосни гласи у славу дичноме Србину, љубимцу виле песмоторке — ти светли двори посташе, ето, за нас стан туге и жалости, у њима се сада место веселих усклика разлеже плач и јецање, тужњава и запевка из ојађених срдаца, ту се сад роне сузе од јада веља и туге големе.

На мртвачком одру лежи мртав неумрли и славни наш др. Јован Суботић!

Бистре оне очи, што су само погледом знале нас разведрити и ублажити — смркле се и склопиле; уста она златоуста, која нас толико пута охрабрила, уморила, усхитила, занела — занемела су вечито; ведро оно чело, са ког је сјала благод, доброта и мудрост — потамнело је мртвачким бledилом; племенито оно срце, које куцаше за срећу и славу народа српског — не бије више; мудра она глава, која нас је у бурним временима знала сачувати од невоље, неслоге и превратнога беснила, сјединивши раздвојена братска срца наша у своје срце — не мисли више; храбра она десница, која је у обрану права народних неуморно пером војевала — лежи укочена и непомична.

Народе српски, зави се у црно, те плачи, јер ти нема више твога Јована Суботића, који је свим жаром срца свога љубио тебе нада све, и ком си и ти целим срцем својим одао и захвалан био!

*

Народе српски, ти си се искупио на ову тужну светковину, да покажеш како умеш ценити врле синове своје, дошао си, да укажеш последњу почаст дичноме сину своме, који је заслужио име учитеља, име просветника српског.

Да, Јован Суботић беше прави учитељ, прави просветник народа свога!

За пуних педесет и више година беше нам он огледало, беше одјек својих дана. Он је непрекидно дирао у оне жице, које одјекују у нашим грудима, он је радом и маром својим све чинио, да народ наш изађе из пустиње, из таме и незнања, он је крчио пута и трудио се, да на здравој, народној основи дигне светлу зграду за опште благодатање и напредак народни.

*

Жива, племенита, узвишена духа, срца, пуна љубави, воље јаке, пође он пре по и више века да пробуди народ свој из дубока сна, да га подигне и узвиси.

И подигао га је и узвисио га је заиста!

Од првог свог корака на пољу књижевности, просвете и јавног државног живота, све до дана смрти своје бдио је као добар пастир народа свога над стадом над народом својим, душу своју полагао је за народ свој, упућивао га напред и подстицао на стази народног развитка збором и твором, књигом и бригом, пером и песмом, и чувао га од заразе туђинске.

Јуначким заносом, дивном истрајношћу, неуморним радом, још и у старе дане своје, остао је своме народу учитељ и просветник неизмењив, а срце му сјало као адем камен у све крајеве нашега пробуженог народа, ком никаква сила на свету не ће више цену души уништити.

*

Суботић је животом својим оживео наш век, љубављу својом загрејао залеђена срца својих савременика, величином духа свога примакао је народ свој ближе к срећи и слави.

Једнаким соколовим оком мотрио је прошлост и садашњост, једнаком љубављу

и оданошћу залазио у златне палате и у скромне колебице.

У прошлости гледаше народ српски како је замислио две најкрасније мисли, које још и данас покрећу наш свет и век.

Једна је мисао ослобођење од умнога ропства, а друга духовно уједињење народа српскога.

Што год је у садашњости видео да ради према тим мислима, то је окитио неувећлим цвећем ума и срца свога.

Тако је створио многе лепе песме, приповетке, драме и трагедије и друга књижевна дела, у којима налазимо читаву ризницу силних, лепих и богатих мисли и родољубивих осећаја.

Свом народу био је и свећеник и славом окићена, крунисана глава: свећеник, да мири несложне стихије, да благосиља врлину, да кори све оно, што не вреди, и да измоли од Бога спас народу свом; славом окићена, крунисана глава, да прошипа силно, бесцен-благо мисли својих и да светилом ума свога показује народу свом пут у тешкој, претешкој борби живота.

А кад би уморен од напора дневног ступио на праг дома свога и уз дивни узор женске доброте, уза свог анђела хранитеља, и сред своје миле и драге деце, прикупио лепу киту пријатеља и поштоватеља својих: његовим је миљем мирио сав дом му, у његовом збору био је неодољиви чар пријатељске пажње и љубави.

*

И ти си сад занемео, Јоване Суботићу, дивна снаго рода свога! Занемео си за навек, тешка туго наша!

Па шта ће сад верна љуба твоја, шта ли мила деца твоја, којима си био обрана и заштита, нада и утеха, дика и понос, живот цео!

Шта ће, „Матица Српска,“ шта ли српско народно позориште, те две наше просветне установе народне, које си мудро управом својом дуго и дуго руководио и подигао их до данашње висине њихове.

Шта ли ће народ српски, коме си свагда био бирани перјаник, сјајна челенка на поноситој глави његовој!

Ти си занемео, а под тешком тугом и теретом сињим занемео је и народ српски, завио се у црно и рони горке сузе туге и жалости за тобом, мудра главо, за тобом, учитељу и просветниче наш!

*

Умрљо си, али не као што умиру обични људи! Умрљо си, да живиш вековима!

А могао си лако умрети, јер си видео, јер си доживео славу своју.

Умирући могао си рећи по примеру библијског старца: Народе, отпусти слугу твог народног, јер видеше очи моје спас народа мога, видеше, како семе мога рада паде на плодну земљу и стоструким плодом рађа!

Дух твој, којим си неумрло задахнуо дела твоја, остаје међу нама, да буди, диже, јача и челичи свест српску, да шири и подиже просвету и образовање док је српскога света и века.

Славом увенчани песнице, неуморни прегаоче у просветној борби народа свога, врли раднице на пољу јавног нам живота, мудра главо, до сада веља утехо, а од сада веља туго наша, лака ти била црна земљица и спомен вечан у нашим срцима, у васколиком народу нашем, који си тако жарко љубио.

Слава ти вечна!

— 52 —

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

17. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 9.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 21. ЈАНУАРА 1886.

МАКСИМ ЦРНОЈЕВИЋ.

ТРАГЕДИЈА У 5 ЧИНОВА, С ПЕВАЊЕМ, НАПИСАО ДР. ЛАЗА КОСТИЋ, ЗА ПОЗОРНИЦУ УДЕСИО А. ХАЦИЋ,
МУЗИКА ОД МАКСИМОВИЋА.

ОСОБЕ:

Дужде од Млетака		Милојевић.
Ђорђе, син му		Ђурђевић.
Анђелија, кћи му		Л. Хаџићева.
Филета, удовица дуждевог сина Марка.		С. Вујићка.
Иво Црнојевић.		Миљковић.
Јевросима, жена му		Д. Ружићка.
Максим, син му		Ружић.
Милош Обренбеговић		Десимировић.
Радоје, црногорац		Марковић.
Јован, капетан, ивин синовац		Васиљевић.
Илија Ликовић,		Петровић.
Милић Шереметовић, } војводе		Кестерчанек.
Ђуро Кујунџић,		Банић.
Надан Бојимир,		Добриновић.

Војводе црногорске, млетачка господа, црногорци, млечићи, пажеви, маске, сватови, слуге.

Збива се у Млеткама и у Црној Гори.

У четвртак 23. јануара: „ЈЕЗУЛИТА И ЊЕГОВ ПИТОМАЦ.“ Шаљива игра у 4
чина, написао А. Шрајбер, превео А. М.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5
после подне, а у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7¹/₂ А СВРШЕТАК У 10¹/₂ САХАТА.